

Ruoveden kunnan konserniohje

Kunnanhallitus 04.12.2023 § 220
250/00.01.01/2023

Kuntalaissa (410/2015) on säännöksiä omistajaohjauksesta, kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta ja konserniohjeesta. Kuntalaissa on kokonaisuudistuksen myötä omaksuttu laaja näkökulma kunnan toimintaan. Laissa on määritelty kunnan toiminta -käsite, joka sisältää juridisen kuntakonsernin lisäksi kuntien yhteistyöhön tai kunnan omistukseen, sopimukseen tai rahoittamiseen perustuvan kunnan toiminnan. Kuntastrategiaa, kunnan johtamista ja omistajaohjausta koskevia säännöksiä sovelletaan kuntaan tässä laajemmassa merkityksessä.

Kunnan omistajaohjaus

Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjaus tarkoittaa toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä myötävaikuttaa yhtiön tai muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Toimenpiteet voivat liittyä ainakin perustamissopimukseen, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille ja muuhun kunnan määräysvallan käyttöön.

Kunnan tytäryhteisöjen toiminta

Kuntalain 47 §:ssä säädetään kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta ja konserniohjeesta. Säännöksen mukaan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

Tätä kohtaa koskien hallituksen esityksen kuntalaiksi yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan, että tytäryhteisön perustamisella tulee aina olla jokin kunnan toimintaan liittyvä strateginen tavoite ja tytäryhteisön tulee lähtökohtaisesti pyrkiä toteuttamaan näitä omistajan tavoitteita ja tarkoituksia sekä ottaa toiminnassaan ja päätöksenteossaan huomioon yhteisön asema osana kuntakonsernia. Vastaavasti yhteisön hallituksen jäsenen tulee olla tietoinen yhtiön toiminta-ajatuksista ja omistajan tavoitteista siinä vaiheessa, kun hän antaa suostumuksensa tehtävään. Tähän liittyen on olennaisen tärkeää kiinnittää huomiota tytäryhteisöjen jäsenten nimittämiskäytäntöihin.

Kuntalain 47 §:n 3 momentin mukaan konserniohjetta sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen ja soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen.

Konserniohjeet

Konserniohjeen antaminen kuuluu esitetyn kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston toimivaltaan.

Kuntalain 47 §:n 4 momentin mukaan konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- 1) kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- 2) konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- 3) tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeudesta;

- 4) velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- 5) konsernin sisäisistä palveluista;
- 6) kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä; sekä
- 7) kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta.

Kunnan tytäryhteisöjen tulee hyväksyä konserniohjeet yhteisöä sitovaksi, jotta konserniohjeet sitovat oikeudellisesti tytäryhteisöjen toimielimiä. Yhteisöjen toimielinten, toimielinten jäsenten sekä toimitusjohtajan veloitteet ja vastuut määräytyvät kyseistä yhteisöä koskevan lainsäädännön mukaan. Konserniohjeista poikkeamiseen tulisi tytäryhteisön kuitenkin esittää erityisen perusteltu syy.

Konsernijohto

Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen käytännön toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä. Valtuusto päättää hallintosäännöllä yksityiskohtaisemmin konsernijohtoon tehtävistä.

Hallitusten kokoonpano ja esteellisyysäännökset

Kuntalain 47 §:n 2 momentin mukaan kunnan tytäryhteisöjen hallituksen kokoonpanossa tulee ottaa huomioon yhtiön toimialan edellyttämä, riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Perusteluissa todetaan, että hallitusten jäsenillä tulisi olla riittävä ja monipuolinen osaaminen, toisiaan täydentävä kokemus sekä kyseisen toimialan, talouden ja liiketoiminnan osaamista.

Valtuusto antaa konserniohjeessa kuntalain säännöksiä täydentävät ohjeet hallitusten kokoonpanosta ja nimittämiskäytännöistä. Hallitusten kokoonpanossa on otettava huomioon myös kuntalain esteellisyysäännökset.

Konserniohjeet tuli laadittavaksi kun aiemmin voimassa ollut hallintosääntö kumottiin ja sen sisään kirjoitettu ”konserniohje” – nimikkeellä ollut osa kumoutui samalla.

Nyt konserniohjeet ovat kuntalain vaatimusten mukaiset ja vastaavat niitä vaatimuksia, joita edellytetään tehokkaasti johdetulta kuntakonsernilta. Konserniohjeet on vastaavat myös kunnanvaltuuston hyväksymää hallintosääntöä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Toni Leppänen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus pyytää konsernin tytäryhtiöiltä lausunnon ohjeesta maanantaihin 15.1.2024 mennessä.

Lausuntojen ja tarkistusten jälkeen hallitus esittää valtuustolle konserniohjeen hyväksymistä.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Terhi Lahtinen poistui ajaksi klo 20.06-20.08 käsittelyn aikana.

Jakelu

Konserniyhteisöt